

4. <https://petropavlivka.city/read/events/75950/yak-zminivsya-derzhavnij-byudzheth-cherez-koronavirus>

Ключові слова: бюджет, бюджетні кошти, прозорість бюджету, основні економічні показники.

Ключевые слова: бюджет, бюджетные средства, прозрачность бюджета, основные экономические показатели.

Key words: budget, budgetary means, budget transparency, basic economic indicators.

ГУМЕНЮК ВІТАЛІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук*

УКРАЇНА ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ОБГОВОРЕННЯ ПРОЦЕСІВ ЗБЛИЖЕННЯ ДО ЄДИНИХ НОРМ ТА ЗВЕДЕННЯ ДО ЄДИНИХ СТАНДАРТІВ

Угода про асоціацію між Європейським Союзом (далі – ЄС) і Україною – це комплексний договір, який охоплює політичні та економічні відносини України з ЄС. Торговельна частина Угоди про асоціацію (далі – Угода) передбачає створення поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі, яка є важливим компонентом угоди в цілому. Угода є «змішаним договором».

Усі держави-члени ЄС також ратифікували її відповідно до свого національного законодавства та процедур. Для уникнення затримок із ратифікацією ЄС та Україна домовилися про застосування великих частин Угоди «на тимчасовій основі». Це стосується більшості положень, які відносяться до компетенції ЄС. Угода створює всеохоплюючі інституційні рамки, які відіграють надзвичайно важливу роль у процесі моніторингу та впровадження окремих положень угоди. Річні саміти ЄС – Україна отримують додаткові, все більш чіткі правові рамки, які не існували раніше.

Рада асоціації може приймати «обов'язкові» рішення, коли це передбачено відповідно до Угоди. Це означає, що ЄС (та його держави-члени) і Україна зобов'язані впровадити ці рішення. Крім цього, вона може видавати необов'язкові рекомендації, такі як документ «Порядок денний асоціації», у якому детально визначено процес впровадження. Як рішення, так і рекомендації приймаються за згодою сторін [1].

Обсяг повноважень щодо прийняття рішень є досить обмеженим, оскільки спільна установа може приймати лише ті рішення, які відносяться до її компетенції відповідно до Угоди. Рада асоціації отримує допомогу від Комітету асоціації, що складається з представників сторін на рівні вищих посадових осіб, який, у свою чергу, отримує допомогу спеціалізованих підкомітетів [2].

Починаючи з 2013–2014 років Україна повернулася до мети стати справді демократичною державою. Проте існує необхідність у подальшому покращенні функціонування демократичних інститутів. Порядком денний асоціації вимагає, серед іншого, створення в рамках конституційної реформи ефективної системи стримувань і противаги між гілками влади і зміцнення органів місцевого самоврядування та регіональної влади. Так, у 2016 році була прийнята перша частина конституційної реформи – судова реформа.

Успішність антикорупційної політики є передумовою загального успіху Угоди й економічного майбутнього України.

Пріоритетні принципи верховенства права та зовнішньої політики у відповідності до Угоди (результати імплементації) є: політичні інститути – активне створення нових інституційних структури; права людини – активно розвиваються норми прав людини, вносяться структурні корективи в законодавство; переміщення людей – великим позитивним кроком є лібералізація візового режиму; зовнішня політика та безпека – ЄС в переважній більшості підтримує України, продовжуючи політико-економічні санкції [2; 3].

Отримання безвізового режиму з ЄС, в першу чергу повинно було запровадити комплексний план дій щодо загальної лібералізації візового режиму. У грудні 2015 року Європейська Комісія рекомендувала запровадити безвізовий режим, який почав діяти в липні 2017 року. Це було найбільшим позитивним досягненням для обох сторін, як для України, у сенсі виконання умов ЄС, так і для самого ЄС, з огляду на крайню політичну чутливість усіх аспектів управління кордонами та міграційної політики [4].

Скасування тарифів є класичною економічною основою для створення зони вільної торгівлі. ЄС значною мірою послабив обмеження з доступу до ринку у квітні 2014 року, надавши Україні «автономні торговельні преференції» і скасувавши 94,7% своїх ввізних мит. Згідно з умовами повноцінного тимчасового застосування ПВЗВТ, яке розпочалось 1 січня

2016 року, Україна повинна поступово скасувати свої мита на імпорту із країн ЄС протягом семи років [5]. Поглиблення економічних відносин та зони вільної торгівлі у відповідності до Угоди є (результати імплементації): доступ товарів на ринки – значне зростання експорту товарів до ЄС; митні послуги – поступове вдосконалення законодавства; безпечність харчових продуктів – впроваджується комплексна стратегія СФЗ; розширення індивідуального доступу до ринку ЄС для продуктів тваринного походження на рівні продуктів і компаній; права інтелектуальної власності – нормативно законодавство було вдосконалено [2; 3]. Використання безмитних тарифних квот на сільськогосподарську продукцію збільшилось, українські виробники поступово вирішують проблеми, пов'язані з вимогами безпечності харчових продуктів і слабким попитом на свою продукцію. ПВЗВТ включає в себе важливі заходи, спрямовані на забезпечення швидких та ефективних митних послуг. Україна поступово виконує свої законодавчі зобов'язання відпо-

відно до Митного кодексу, більшість положень якого відповідає вимогам законодавства ЄС.

Прийняття європейських стандартів для промислових, сільськогосподарських і продовольчих товарів має вкрай важливе значення для модернізації і підвищення конкурентоспроможності економіки. Україна визначила стратегію, спрямовану на усунення технічних бар'єрів у торгівлі з ЄС шляхом приведення свого законодавства у відповідність до основних директив ЄС і прийняття дуже великої кількості стандартів ЄС.

В агропродовольчому секторі Україна починає реалізовувати всеохоплюючу стратегією запровадження санітарних і фітосанітарних норм ЄС [6].

Згодом це забезпечить високі стандарти безпечності продовольчих товарів для українських споживачів, а також створить кращі можливості українським підприємствам експортувати свою продукцію до ЄС та до інших ринків світу. Поступ в реалізації цих двох напрямків політики, які стосуються технічних регламентів та стандартів для промислових і сільськогосподарських товарів, є значним кроком, але, не таким швидким, як планувалося.

У рамках Угоди ведеться робота з виконання зобов'язання України наблизити її законодавство у сфері державних закупівель до відповідних директив ЄС. Уряд уже здійснює електронні закупівлі, які доводять свою корисність, з точки зору підвищення ефективності та зменшення корупційної складової.

Система прав інтелектуальної власності України має декілька недоліків порівняно з передовою європейською і міжнародною практикою. Очікується, що ці недоліки будуть усунуті в новому законодавстві, що буде прийнято і впроваджено. Так, судовою реформою було визначено, що Вищий суд з питань інтелектуальної власності утворюється протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності нового Закону «Про судовистрій і статус суддів» [7]. Відповідно, 29 вересня 2017 року Президент України підписав Указ «Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності» [8]. З вересня 2017 року Вища кваліфікаційна комісія суддів України розпочала проводити конкурси на за заняття посад суддів цього суду.

Україна вже значною мірою привела свою політику у сфері конкуренції у відповідність до стандартів ЄС та міжнародних стандартів. Результативність імplementування у економічному співробітництві є: макроекономіка – макроекономічний стан має тенденцію до активізації та відновлення; фінансові послуги – структурні реформи набувають стрімкого розвитку; транспорт – адаптація законодавства та перебудова інфраструктури відбуваються поступово; цифрові технології – сектор ІКТ швидко розвивається, але законодавство дуже поступово адаптується до ЄС; захист споживачів – поступова адаптація законодавства; корпоративне право – проведено значні законодавчі реформи для адаптації до законодавства ЄС; сільське господарство – обмежені зобов'язання, суперечливе земельне законодавство; соціальна політика – головні регламенти відповідають правилам та стандартам ЄС; транс-

кордонне співробітництво – важливі проекти з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією, але є певні питання з виконанням [2; 3].

Незважаючи на нерозвинені фінансові ринки та повільний прогрес у впровадженні норм ЄС в українське законодавство, НБУ та Комісія з цінних паперів, поступово запроваджує найновіше законодавство ЄС, не чекаючи офіційного оновлення зобов'язань за Угодою. Програма розвитку фінансового ринку України містить графік імплементації актуального законодавства ЄС щодо фінансових послуг, а також нові правові норми ЄС, такі як директиви 2015/2366, 2015/849, 2014/59/ЄС та ін. [9]. Це дозволило б українським банкам та іншим операторам ринків фінансових послуг надавати послуги в ЄС на тій же основі, що й компанії з країн ЄС. Поки впровадження такого фінансового механізму не є можливим, оскільки ЄС наблизився до централізованої моделі нагляду в банківському секторі та інших підгалузях фінансових послуг. У банківському секторі реалізація норм ЄС могла б бути підтверджена значною часткою дочірніх компаній банків ЄС (серед недержавних банків). Крім того, зобов'язання в рамках Угоди про асоціацію збігаються з планами НБУ щодо впровадження пруденційного регулювання [10].

У Угоді започаткована і важлива, для європейського регіону політична мета, вона полягає в забезпеченні українськими демократичними інститутами дотримання основних європейських цінностей. Угода передбачає ретельний моніторинг демократичних інститутів, у тому числі в контексті верховенства права і прав людини. Повага до демократичних цінностей вважається в Угоді настільки принципово важливою, що в разі їх серйозного порушення дію Угоди може бути припинено, на відміну від порушення інших регламентів.

Список використаної літератури:

1. Європейський Парламент (2009). Резолюція Європейського Парламенту від 30 квітня 2009 р. Щодо ситуації в Молдові. <http://www.europarl.europa.eu/sides>
2. ЄС-Україна (2015). Порядок денний асоціації Україна-ЄС щодо підготовки та реалізації Угоди про асоціацію був затверджений Рада асоціації Україна-ЄС 16 березня 2015 року. http://eeas.europa.eu/ukraine/docs/st06978_15_en.pdf
3. ЄС-Україна (2017). Асоціація Україна-ЄС Рада – Спільний прес-реліз, 8 грудня 2017 року. http://eeas.europa.eu/ukraine/docs/st06978_15_en.pdf
4. Європейський парламент (2017). Рекомендація від 15 листопада 2017 року до Ради, Комісії та ЕСВД з питань Східного партнерства, напередодні саміту в листопаді 2017 року. <http://www.europarl.europa.eu/>
5. Поглиблення відносин між ЄС та Україною. Емерсон М., Мовчан В. (2018). Отримано з: <http://www.ier.com.ua/ua/publications/books?pid=5330>.
6. Рішення (1/2014). Рішення Ради Асоціації про прийняття регламенту Ради Асоціації, Комітету Асоціації та її підкомітетів. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/845_001
7. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 № 1402-VIII, посилання: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

8. Указ Президента України «Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності», посилання: <https://www.president.gov.ua/documents/2992017-22722>
9. Балтійський журнал економічних досліджень, Том 5, № 1 (2019). Посилання: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/616>.
10. Постанова НБУ (2015). Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 18 червня 2015 року № 391 та Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr028500-17>

Ключові слова: поглиблення відносин Україна – ЄС, Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом, зовнішньої політики, економічні відносини, механізм гармонізації.

Ключевые слова: углубление отношений Украина – ЕС, Соглашение об ассоциации между Украиной и ЕС, углубленная и всеобъемлющая зона свободной торговли между Украиной и Европейским Союзом, внешней политики, экономические отношения, механизм гармонизации.

Key words: deepening relations between Ukraine and the European Union, the Association Agreement between Ukraine and the European Union, a deepened and inclusive free trade area between Ukraine and the European Union, foreign policy, economic relations, the mechanism of harmonization.

КРАСНОБОРОВА МИРОСЛАВА ПЕТРІВНА

*Радник Посольства України в Королівстві Нідерланди
(Прокурор зі зв'язку для Європейської організації з питань юстиції),
здобувач Міжрегіональної академії управління персоналом*

ГЕНЕЗА ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ СПІЛЬНИХ СЛІДЧИХ ГРУП

Сучасні технології, економічні та політичні процеси на зламі тисячоліть зумовили нові виклики у боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю. Так, у випадках, коли протиправні дії вчиняються на території декількох держав або міжнародною злочинною організацією, швидкий обмін інформацією та доказами, координація пов'язаних розслідувань є критично важливими для притягнення винних до відповідальності та забезпечення принципу невідворотності покарання.

Відповідно, не викликає здивування, що одним з перших зазначений інструмент передбачено у Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 року. У статті 9 цієї Конвенції серед інших форм співробітництва зазначено створення, у відповідних випадках і, якщо це не порушує законів країни, спільних груп. Хоча ця норма і є досить загальною, водночас відкрила шлях для подальшого